

7.ÜNİTE

SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM VE GERİ DÖNÜŞÜM

Kullanım süresi dolmuş veya çöp durumuna gelmiş olan maddelere **atık** denir. Atıklar **kati** ve **sıvı** olabilir. **Kati atıklar**; cam, metal, kağıt, plastik atıklardır. **Sıvı atıklarsa** kızartma yağı, motor yağı gibi atıklardır.

Yeniden Kullanım: Atıkların temizlenerek, başka bir amaçla kullanılmasıdır. örneğin; cam kavanozdan kalemlik yapılması.

Geri Dönüşüm: Atık maddelerin, çeşitli işlemlerden geçirilerek ham maddeye dönüştürülmesi ve yeniden üretime kazandırılmasıdır. örneğin; kağıttan tekrar kağıt üretme.

Geri Kazanım: Atık maddelerin, çeşitli işlemlerden geçirilerek başka bir ham maddeye çevrilmesidir. örneğin; bitki ve hayvan atıklarından gübre yapılması.

Evsel Atıklar: Evlerimizde oluşan ve kullanım dışı olan maddelere evsel atık denir.

❁ Bazı evsel atıkların geri dönüşümü yapılabilirken, bazı evsel atıkların geri dönüşümü yoktur.

Geri dönüşümü yapılabilen evsel atıklar şunlardır;

→ Kağıtlar → Metaller → Plastikler → Piller
→ Camlar

Geri dönüşümü yapılmayan evsel atıklar şunlardır;

→ Kirli kağıtlar → Seramik ürünler → Bebek bezleri
→ Strafor köpükler → Organik atıklar (geri kazanım) → Oyuncaklar
→ Ampuller → Kimyasal sıvılar vb.
→ e-atıklar (elektronik atıklar) (geri kazanım)

Tıbbi Atıklar: Sağlık kuruluşlarının faaliyetleri sonucu oluşan atıklardır. Yara bandı, enjektör, pamuk, eldiven, kimyasal madde, ilaç, sargı bezi vb. örnek verilebilir. Bu atıklar tehlikelidir.

Bilelim: Bitki ve hayvan atıkları organik atıklardır.

Geri Dönüşüm Aşamaları | Geri Dönüşümün Önemi

1- Plastik, cam gibi ürünler kaynağında ayrıştırılır.	1- Doğal kaynakların korunmasını sağlar.
2- Ayrılan atıklar özelliklerine göre sınıflandırılır.	2- Yeni ham madde kaynakları sağlanmış olur.
3- Atıklar fiziksel ve kimyasal işlemlerden geçirilir.	3- Çevre kirliliği önlenmiş olur.
4- Geri dönüştürülen ürünler yeniden kullanıma sunulur.	4- Enerji tasarrufu sağlar.
	5- Ekonomiye katkı sağlar.
	6- İnsanlara iş imkanı sağlar.

NOT: Kullanılmış kızartmalık yağlar kesinlikle lavaboya dökülmemelidir. Şişelerde biriktirilerek atık yağ toplama merkezlerine ulaştırılmalıdır. Böylece biyodizel üretimi veya elektrik üretimi yapılarak geri kazanım yapılabilir.

→ 1 litre kızartmalık yağ 1.000.000 litre suyu kirlletir.

Geri Dönüşüm ile İlgili Bazı Sivil Toplum Kuruluşları

AGED: Atık kağıt ve geri dönüşümcüler derneği

TAP: Taşınabilir pil üreticileri ve ithalatçıları derneği

ÇEVKO: Çevre koruma ve ambalaj atıkları değerlendirme vakfı